

Kadından Kadına...

İletişim çağının sınırsız olanakları nedeni ile sadece bulunduğumuz şehirdekiler ile değil aynı zamanda dünyanın her hangi bir yerinde bulunan insanlar ile sesli, görüntülü , bire bir ve/veya grup olarak görüşme yapılabiliyor.

Fakat, bu sanal ortamdaki iletişim, aynı fiziki ortamda ve yüz yüze yapılan iletişimin yerini tutmuyor.

Hele görüşmeyi arzuladığınız kişiler dünyanın bir ucunda değil de , kendi yaşadığınız il sınırlarınız içinde ise o halde bu sanal iletişime hiç gerek yok. İşte bu noktada; geçtiğimiz günlerde yapılan referandum oylaması öncesi bir grup kadın kendi şehirlerinin köylerinde yaşayan kadınlar ile görüşmek üzere yollara düştü.

Toplamda 200 kadın bir ay boyunca 106 köyü dolaştı ve yaklaşık 10 bin kapı çalıp çoğu kadın binlerce insan ile yüz yüze konuştular.

Sabah saat 9:30 - 10:00 gibi belirlenen buluşma noktasından hareket ettiler. Başlangıç olarak bir araç ile ziyaretlere başladılar yetmedi araç sayılarını ikiye yine yetmedi üçe çıkardılar.

Bazen bir, bazen iki, bazen de üç araçla gittiler.

Bir günde üç köye gittiler. Bir günde dört köye gittikleri de oldu, altı köye gittikleri de oldu.

Dönüşleri saate bağlı değildi. Akşam beşte dönüş yoluna geçtikleri de oldu. Akşam saat sekizde hala köylerde oldukları günde oldu. Fakat onlar bundan hiç şikayet etmediler.

Her köyden ayrılırken onlar bir sonraki durağımız hangi köy diye sadece sordular.

Tabii konu ziyaret ise, eli boş gitmekte olmazdı.Çam sakızı çoban armağanı, bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var deyip yanlarına kahveler, ağzımızın tadı bozulmasın diye lokumlar, çocuklar için hikaye kitapları, boya kalemleri vb. alarak gittiler.

Peki kimdi bu kadınlar?

İçlerinde; çocuğunu servise bindirip koşarak buluşma noktasına gelen de vardı, evde yaşlı annesini bırakıp gelen de, torununu alıp gelen de, kızı ile birlikte gelen de, öğretmen de vardı, akemisyen de, mühendiste vardı, avukatta vardı, doktor da, emekli olan da, yeni mezun üniversiteli de, çalışan da, ev hanımı olan da vardı.

Peki bu kadınlar niçin yollara düşmüşlerdi?

Onlar anayasa değişikliği referandum oylaması sürecinde kendilerini sorumlu hissetmişlerdi.

Bizim ortak sözleşmemiz olan Anayasa'da onsekiz maddenin değişikliği yapılmış ve bu maddelerin uygulamaya konması için referandum ile bizlerden onay isteniyordu. Değişikliği istenen bu maddeler konusunda, Anayasa'da yer alan katılımçılık ilkesi gereği; ne Anayasa hukukçularından, ne barolardan, ne üniversitelerin hukuk kürsülerinden, ne kamu yararına faaliyet gösteren oda, birlik, dernek , vakıf vb. kuruluşlardan ve ne de bizden - halktan - görüş alınmamıştı.

Elk. Müh. Gülefer Mete
gulefer.mete@emo.org.tr

Bir uzlaşa ile ortaya konmamış olan onsekiz maddenin tamamı - üzerinde konuşulmadan bir referandum ile bizlerin karşısına getiriliyor ve bunu onaylamamız isteniyordu.

Oysa ki üzerinde bir uzlaşının olmadığı bir anayasa değişikliği nasıl bizim ortak bir sözleşmemiz olabilirdi!

Bu uzlaşayı, bizim önümüze onsekiz maddenin değişikliğini getirenler yapmadı, fakat biz neden yapmayalım dediler. Bu niyet ile başladı kadınların köy ziyaretleri.

"Orda bir köy var gitmesek de görmesek de o köy bizim köyümüzdür."

Belki gidilen köylerde hısımların akrabaları yoktu. Zaten bunun bir önemi de yoktu. Siz gitmeye görün elbet bir muhabbet kurulumuz. Tanışılır.

Başka türlü o köy gitmesek de görmesek de bizim köyümüz olur mu hiç?

Bir sabah araçlar ile yola çıkan kadınlar öğle öncesi ilk köylerde oldular.

Köy meydanında ikiye bölünmüş gruplar halinde ayrılıp köy sokaklarına dağıldılar. Elbet bu tanıdık olmayan ziyaretçiler köy halkının da dikkatinden kaçmadı.

Bazen perde arkasından bazen kapı önünde bazen pencereden kimdir bunlar diye önce merakla baktılar. Komşuya seslendiler "kimlerden bunlar tanıyon mu hu?"

Köy sokaklarına dağılan kadınlar başladılar kapıları çalmaya.

Bazı kadınları evde buldular, bazısını bulamadılar.

Sokakta karşılaştılar bazı kadınlar ile, Bazı kadınları da tarlada buldular, Bazılarına da gitmediler, onlar geldiler, Kimi traktörün üzerinde, kimi eşeğin sırtında,

Bazı kere koskoca evde bir kadına denk geldiler,

Bazı kere küçük bir evde on kadına tesadüf ettiler,

Bazı kere kapı duvar oldu,

Nedendir diye sordular öğrendiler ki kadınlar tarladalar,

Öğrendiler ki kadınlar hayvan otlatmada,

Öğrendiler ki kadınlar çapada,

Öğrendiler ki kadınlar pazarda sebze-meyve satmakta,

Çok kere öğrendiler ki onlar ailece göçüp şehre gitmişlerdi,

Ve yine çok kere öğrendiler ki o evler sahipsiz kalmışlardı, son sahipleri bu dünyadan göçünce,

Bazı kere dört nesili bir arada gördüler,

Çok kere evde yalnız nenelere rast geldiler. Öğrendiler ki çoluk çocukları hepten şehre yerleşmişti, kimsecikleri

kalmamıştı ne burada ne de şehirde. En çok da onlar sevindiler gelenlere.

Bazı evde çocuklara da rast geldiler, kitap ister misin diye sorulduğunda hiç tereddütsüz kabul eden ve hemen oracıkta okumaya kendini kaptıran,

Sokaklarda oynayan çocuklar vardı. Henüz bilgisayarların, tabletlerin, akıllı telefonların rehlin almadığı şanslı çocuklardı onlar.

Bir köyde bir kahvede bir babaya rast geldiler, öğrendiler ki kızı lise son sınıfta , “Bugün üniversite giriş sınavı sonuçları açıklandı, kaç puan almış sınavdan kızınız” dediler, bilmiyorum” dedi Mesut, hemen oracıkta aradı kızını. Orada öğrendiler, kızına bir çift ayakkabı almak için dört gün çalıştığını söyleyen Tulum köylü yörük Mesut’un kızı Şefika’nın 2,5 milyon kişinin girdiği sınavda Türkiye 1400.sü olduğunu.

Bir okul gördüler biraz ilerde, öğretmen emeklisi olan kadının dikatinden kaçmadı. Oldukça büyüktü, birkaç katlıydı, kadın içinden geçirdi “ne çok öğrenci var burada” diye, çok köy okulunda öğretmenlik yapmıştı, böyle büyük değillerdi hiçbiri. Geldiler

okulun yakınına. Lakin ne kapısı ne penceresi kalmıştı, ne içinde ne de bahçesinde çocuk da yoktu... İç geçirerek baktı kadın, “köyün başka yerine yeni okul yaptılar heralde, dolaşırken belki yeni okulu görürüz” dedi arkadaşına.

Devam ettiler köy sokaklarındaki yürümelelerine, epey eve girip çıktılar, epey sokak dolaştılar, yeni okula rast gelmediler. Seksenlik amca ile sokakta karşılaştılar, hoşbeş etti-

ler kendilerini tanıttılar, bir isteği bir arzusu var mı diye sordular amcaya. “Kızım” dedi amca kadınlara dönerek “ben doğma büyüme buralıyım, köyde bir müşkülümüz, şehirde bir işimiz oldumu biz okula gider öğretmeni bulur ondan öğrenirdik herşeyi.” Okul çoktan kapanmıştı , çocuklar başka yere taşımali eğitimle gönderiliyordu,

Ondan öğrendiler, öğretmensiz kalanın sadece çocuklar olmadığını...

Molalarını köy meydanında varsa köy kahvesinde verdiler,

Yanlarında getirdiklerini, kimi zaman araçta kimi zaman mola yerinde yediler. Kimi zaman da ziyaret ettikleri evlerde bir sofraya denk geldiler, hem ikramları yediler hem konuştular. Böyle böyle tanıdılar tanıştılar.

Sadece köydeki kadınlarla değil yol arkadaşı kadınlarla da...

Bir niyet ile yola çıktılar ve çok başka başka hayatlara tanıklık ettiler.

Bütün bu ziyaretleri yapan kadınlar, öncesinde yüz bin kadına mektup gönderdiler. Bu da yetmedi referandumda oy kullanmak için memlekete gitmek isteyen ama maddi olanakları kısıtlı öğrencileri memleketlerine gönderdiler.

Bu kadınlar kaç kişiydiler? Sahada 200, kamera arkasında 500, toplamda 700 kadındılar.

Referandum öncesi son ziyaretlerini 14 Nisan 2017 Cuma günü gerçekleştirdiler.

Referandum ile ziyaretlerine bir nokta koymadılar sadece bir virgül koydular. Şimdi kaldıkları yerden devam ediyorlar.

Yaşadığımız şehirde sadece 606 köy var. Bu köylerden sadece 106 tanesine gidebilmişlerdi. Hedefte diğer köyler, yine geleceğiz sözü verilen köyler ve tabii ki diğer şehirlerin köyleri varken.

“Atı alan Üsküdar’ı geçti” Mİ?

Elbette Hayır.

